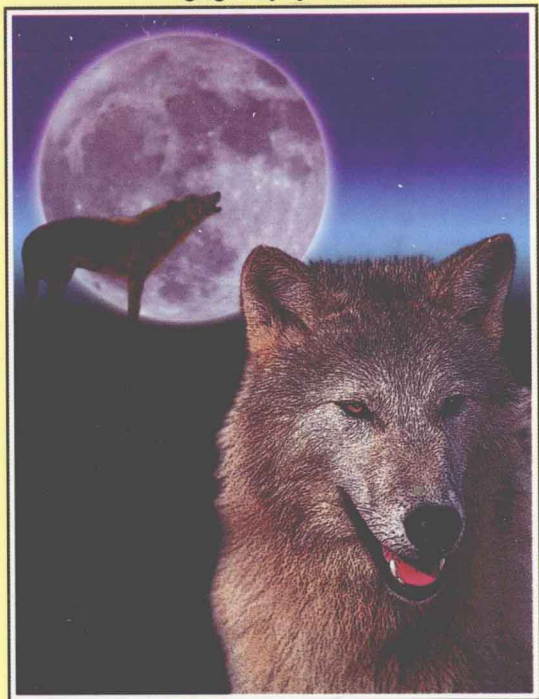

● شەتەلدىڭ ايگىلى ادهبى تۋىندىلارنىن تاڭدا ماللار ●

قايىا ويانغان تاملار تايىغات

جەك لوندون [ا ق ش]

شىنجاڭ اسەمونەر - فوتوسۋرەت باسپاسى

شەتەلدىڭ ايگىلى ادەبىي تۈنىدىلارنىن
تاخدا ماللار

قايتا ويانغان تاغلىق تابىعات

جەك لوندون

حازۋشادان اۋدارعان : ابدىلدا بەك اقشستاي ۇلى

شىنجاڭ اسەمونەر - فوتوسۋرەت باسپاسى

بۇل كىتاب جۇڭگو جاسوسپىرىمدەر باسپاسىنىڭ 2000 - يىلى جەلتوقسان ئېغىرىنى باسپاسى
ئېغىرىنى باسلىمىغا ماي اۋدارىلىپ باسلىدى .

جاؤاپتی رہداکتور: قاهرہ، سلامجان

مۇقاپاسىن جوبالاعان: ازات بولات ۇلى
ەر جان تىلەۋ ۇلى

جاۋاپتى كوررەكتور: گۈلى
بەكمىكەن: قاھار*سلامجان ۇلى

شەتەلدىكى ايگىلى ادهبى تۈنىدىلارنى تاقىدامالار

قايتا ويانغان تاعلىق تاييغات

شىنجاڭ اسەمۇنەر - فوتو سۋرەت باسپاسى باستۇردى

شىنجاڭ شىنخۇا كىتاپ دۇكەنى تاراتتى

شىنجاڭ شىنخۇا باسپا زاۋۇدىدا بەت جاسالدى

شىنجاڭ شىنبوۋىن باسپا شەكتى سەرىكتەڭىدە باسلىدى

2009- جلی تامیز، 1- باسپاسی 2009- جمل تامیز، 1- باسملوی

فورماتی: 787×970 1/32 باسپا تاباعی: 5.75

ISBN978-7-5469-0022-3

باعلىسى: 7.50 يۋان

本书根据中国少年儿童出版社 2000 年 12 月第 1 版第 1 次
印刷版本翻译出版。

责任编辑:卡哈尔·伊斯拉木江

责任校对:古丽

阿扎提·巴拉提
美术编辑:叶尔江·铁流

审 定:卡哈尔·伊斯拉木江

世界经典文学作品赏析

野性的呼唤 (哈萨克文)

叶尔博力

译

新疆美术摄影出版社出版

新疆新华书店发行

新疆新华印刷厂制版

新疆新博文印刷有限公司印刷

2009 年 8 月第 1 版 2009 年 8 月第 1 次印刷

开本: 787×970 毫米 1/32 印张: 5.75

ISBN 978-7-5469-0022-3

定价: 7.50 元

مازمۇن

1	 جاپان تۈزدە
12	 قاتىگەز سويل ، ۋىتى ازۋ
24	 العاشقى جىرتقىشتىق قاسىيەت
31	 اتاماندىققا تالاسۋ سايىسى
46	 جاڭا كوشباسشى
58	 قارالى جولداغى بەينەت
81	 ادام مەن ۋىت جاراستىغى
105	 قايتا ويانغان تاغلىق تابىعات
129	 «ومىرگە ئىككارلىق»
	«قايتا ويانغان تاغلىق تابىعات» پەن «ومىرگە ئىككارلىققا»
162	 تالداۋ

ئېرىنشى تاراۋ جاپان تۈزدە

هەر باك گازەت وقى الاتىن بولسا ، باسنا تونگەلى
تۇرغان پالە - قازانى پايىمداغان بولار ەدى . گازەت بەتىندە
جاھانگەزدەر الياسكادان التىن تاۋىپتى دەگەن حابار بىرنە-
شە اي بويى ءۇرتىس جاريالانىپ جاتتى ، سونان پايدانى
كوكسەگەن سان مىڭداغان ادام التىن شايقاۋ ءۇشىن سول-
تۇستىك ۋيەككە قاراي سابىلدى .

اق قار ، كوك ءمۇز قۇرسانىپ جاتاتىن سولتۇستىك
ۋيەكتە شانا بىردەن - بىر قاتىناس قۇرالى سانالاتىن . ال ،
شاناعا جاپاعا دا ، سۇققا دا ءتوزىمدى بۇلىشق ەتتەرى شە-
مىر ، تەرى-جۇندەرى قالىڭ توبەتتەر عانا شىدايتىن . سو-
نان پوتسانت شىعاناعىنان سان - دىگەو تەڭىزىنە شەينىڭى
وڭىرلەردە وسى تەكتەس يىتتەردىڭ ءبارى دەرىلىك پالەگە
ۇشراپ ، ءيت الپىساتارلارنىڭ قۇتىرىنا تالان - تاراجدە-
سىنا ءتۇستى .

باك زاڭگەر مىللەردىڭ وتباسىندا ايلاپ باققان ءيتى
ەدى ، ول كۇشىك كەزىندەن - اق زاڭگەردىڭ وتباسىندا-

عىلارمەن بىرگە سان - كرورا شاتقالىنىڭ ەتەگىندەگى ەبىر كەڭ ۇيدە تۇرادى . بۇل ۇغىر كۇن شۇعلاسىن شاشقان وختۇستىك ەدى ، كوپتەگەن ۇزاۋلىم اعاشى بار اۋلانىڭ توغىرەگىن كەڭ دە سالقىن كاريدور قورشاپ ، ۇساق تاستان توسەلگەن يەرلەڭدەگەن سوقپاق جول جاسىل ماي- سانى ەندەي ۇوتىپ ، ۇيمەن جالعاسىپ جاتاتىن . مۇنان الدە قايدا كەڭ ارتقى اۋلادان جۇمس كۇيىيەڭىندە جۇرگەن ون نەشە انقوزشىسى بار انقورا قاتار - قاتار ەتىزلىپ ، ۇجۇزم باغمەن كومكەرلىگەن مالايىلار ۇيى بوي كورسەتىپ تۇرا- تىن . رەتتى ۇارى باس - اياغىنا كوز جەتپەيتىن قويما ، جاسىل جايلىم ، الما باق ، ۇجۇزم باق پەن كورنىس تاپقان ارتقى اۋلادا ۇلكەن كولشىك بار بولاتىن ، كولشىكتە زاڭگەردىڭ بالالارى سۇعا شومىلىپ ، ساۋىق - سايران قۇراتىن .

مىنە ، بۇل باكتىڭ تۇپ - تۇرا ەتورت جىل شىرىندى ۇمىر وتكەرگەن مەكەنى ەدى .

ارىنە ، وسىناۋ ۇلكەن باقشادا باسقا ەيت — جاپونيانىڭ كاندەك ەيتى تۇز ، مەكسىكانىڭ تازى ەيتى يزابەر جانە جىرمادان استام تۇلكى ەيت تە مەكەندەيتىن . دەگەنمەن ، ولار سودەگەي - سولپى بۇقپانتايلاپ جۇرەتىن . تەك ۇوزىن تاكاپپار ۇستايىتىن باك عانا وسى ارانىڭ قوجايىنى سانالا- تىن . باكتىڭ اكەسى زاڭگەردىڭ قاشاندا قاسىنان تابىلاتىن

سەرىگى ، كەسەك ءپىشىندى سان - بونا ءىتى ەدى : شەشە -
سەسى شوتلاندىيەنىڭ قۇتپانى بولاتىن . تاماشا قانداستىق
قاتىناسى مەن كەسەك تۇلعاسىنىڭ ارقاسىندا ول ەلدىڭ
قۇرمەتىنە بولەنپ جاقسى كۇتىمگە يە بوپ ، ءوزىن پاتشا -
داي ۇستادى . الايدا ، ول بويكۇيەز مەس - تى ، الڭ اۋلاۋ ،
سۇعا ءجۇزۋ جانە باسقادا دالا ارەكەتىمەن شۇعىلدانغاندىق -
تان ، سىندارداي ءتۇزۋ ءون بويىندا ارتىق ماي جوق ،
مىسقىتاي ەپتى ، قابىلانداي سەزگىر بولپ ەر جەتتى .

ول زاڭگەردىڭ ۇلدارىمەن كولشىكتە جۈزەتىن نەمەسە
الڭ اۋلاۋعا شىعاتىن ، ال ، قىزدارىمەن اي نۇرىندا سەرۋەندە -
دەيتىن ، نەمەرەلەرىن جوتاسىنا مىنگىزىپ الپ شىمدىقتا
اۋناپ - قۇنايتىن ، اتقوراداعى اتقىلاما قۇدىققا اكەلىپ ۇرەي -
مەندىرىپ ويىنايتىن ، مىنە ، بۇل باكتىڭ 1897 - جىلى
كۈزدەن بۇرىنقى باقتىتى تۇرمىسى ەدى .

دەگەنمەن ، وسى جىل ونىڭ تاعدىرىنا وزگەرىس اكەل -
دى . سول كۈنى زاڭگەر ءجۇزىم ەگۈشىلەر قوعامىنىڭ
ماجىلىسىندە بولاتىن ، ەر بالالار دا سپورت كلۇبىنىڭ
قىمىلىنا كەتكەن . وسى ورايدان پايدالانغان كومەكشى باء -
جان ماننۇر باكتى حەرىجەپپاك دەپ اتالاتىن ايالداما الپ
كەلدى .

قارىزعا بەلشەسىنەن باتقان ماننۇر قۇمارپاز بولاتىن .
ول ماردىمىسىز ەڭبەكاقىعا سۇيەنپ ، بالا - شاعاسىن ارەڭ

اسراپ جۇرگەندە ، قارىزدى نەسىمەن قايتارسىن ؟ سونان
ول باكقا سۇغىن قاداعان - دى .

ماننۇر باكتىڭ موينىنا ارقان تاقتى . باك باستاپتا ونى
تانىس ادامعا بالاعاندىقتان ، قارسىلىق كورسەتپەدى . ۋە -
راق ، ماننۇردىڭ ارقاندى قالايشا ۋىشى سۇنۇق بوتەن ەركەك -
كە ۇستاتا سالعاننىڭ بايىبىنا بارا المادى ، ونىڭ ۇستە -
نە ، الگى ەركەك ونىڭ قولىنداى ارقاندى ولەردەي جۇلقە -
لاپ تارتقاندىقتان ، باكتى قىلقىندىرىپ ، تىنىسىن تاراي -
تىپ جبەردى . نىزارلانا ” نىلداغان ” باك الگى ەركەككە
تاپ بەرىپ ەدى ، ارقان ونان بەتەر شىرىعا ۋۇستى ، اشۇ
كەرنەگەن باك كەسەك كەۋدەسى سىرىلداي ، ۋىلىن جالاڭ -
داتىپ ، جانتالاسا بۇلقىندى . دەگەنمەن ابدەن تىتىقتاپ ،
ۋون بوينان ۋال كەتىپ ەسىنەن تاندى .

ول ەسىن جيعاندا ، شاق - شۇق ەتكەن داۋىستى ەستە -
دى ، ۋوزىنىڭ ۋىر نارسەنىڭ ۇستىندە قوقاڭداپ بارا
جاتقاننى سەزدى ، ۋىر بۇرىلماعا كەلىپ ، پويەزدىڭ قۇلاق
تۇندىرارلىقتاي گۇلى شىققاندا بارىپ پويەزدىڭ ۋاگونىندا
جاتقاننى پايمىدادى .

ول بۇرىن زاڭگەرمەن بىرگە پويەزعا وتىرىپ ساياحاتقا
شىققان - دى . دەگەنمەن ، ەندىگى جەردە ولار ونى قايدا
اكەتىپ بارادى ؟

باك جول بويى قارسىلىق كورسەتە بەردى ، ۋىراق ،

قارسىلىق كورسەتكەن سايىن قىلىقنىڭ بىر پەسەنە تاندۇر-
 ىپ وتىردى ، ئىر جولى الگى ەركەكتىڭ قولىن تىستەپ
 الپ ەدى ، تار اعاش قاپاسقا ئىر - اق قامالدى . وسىدان
 كەينىگى بىرنەشە كۈن شىندە اعاش قاپاس قولىدان-قولعا
 ئوتىپ ، اقىرى ، ئىر جۇردەك پويەزعا تىەلدى . جۇردەك
 پويەز تىنباي ەكى تاۋلىك زىمرادى ، ولار باققا جول بويى
 ئىر ئتۈير ەدان ، ئىر ۇرتتام سۇ بەرمەدى . ونە بويىن
 اشۇ كەرنەگەن ول كوزدەرى قانتالاپ ، كەك الۋىڭ ورايىن
 كۈتتى .

سىەتل پويەز ۆگزالىندا ئورت ەركەك اعاش قاپاستى
 ەپپەن كوتەرىپ شاترلى ارباعا اكەلپ تىەدى ، سونان كىش-
 كەنە بىىك داۋالمەن قورشالغان ارتقى اۋلاعا الپ كەلدى .
 قىزىل بوپايكە كىگەن قاپساعاي ەنەلى ئىر ازامات
 ارباكەشتىڭ داپتەرنە قول قويدى دا ، ئىر قولىنا بالتا ،
 ئىر قولىنا شوقپار كوتەرىپ ، باققا قاراي بەت الدى .
 — سەن ونى قازىر بوساتقالى تۇرمىسىڭ ؟ —
 دەپ سۇرادى ارباكەش ابرىچىپ .

— ارىنە ، — دەپ ، الگى ادام جاۋاپ قاتا ئجۇرىپ ،
 اعاش قاپاستى بالتالاي جونەلدى .

تاقتايلار پارشالانىپ جارىلا باستادى ، بالتانىڭ ئجۇزى
 قاي جەرگە تىسە ، باك تە سول جەرگە قاراي بىرىلداپ
 اتىلدى ، ول جوڭقالانىپ تۇسكەن اعاش جاڭقالارىن جانتالا-

سا تىستەپ ، سوققىلاپ ، قاپاستان شىعۇغا اسىقتى .
— شىق بەرى ، قىزىل كوز الباستى . — الگى ادام
باكتىڭ دىنەسى سياتىنداي ساڭلاۋ اشتى دا ، بالتانى تاستاي
سالىپ ، شوقپاردى وڭ قولنا الدى .

باك قىزىل كوز الباستىداي وقشا اتلىدى ، ونىڭ
جۈندەرى تىكرەيىپ ، اۋزىنان اق كۈپىك اعىپ ، قانتالاعان
كۈزدەرىنەن دولىلىقتىڭ نىشانى ەسىپ تۇرغان-دى . ەكى
تاۋلىكتەن بەرگى ءون بويىن كەرنەگەن اشۇ . - نزامەن
كۈككە قاراي تىك شانشىلىپ ، الگى ادامعا تاپ بەردى .
باسىنا ءزىلدى شوقپار تىەرەن كىم بىلگەن ، باك باسى
زەڭگىپ ، وماقاسا ءتۈستى . ول قۇتىرىنا تاعى ءبىر مارتە
اسپانغا اتلىپ ەدى ، ءزىلدى شوقپار تاعى ءبىر رەت ەسەڭ-
گىرەتە جىقتى . مەنە ، وسلايشا ، ون نەشە رەت شابۇلىغا
وتسەدە ، توقپاقتى جەڭە المادى . ەڭ سوڭىندا الگى ەركەك
ەڭ ايار ، ەڭ قانقۇيلى تاسىلگە باستى ، باك تايماقتان قۇرد-
سىپ ، ەسەنەن تاندى .

— جارايىسىڭ ، ناعىز ءيت ۇيرەتۋىڭ مايتالمانى ەكەن-
سىڭ ! — دەپ تام ارتىندا تاماشالاپ تۇرغان ءجۇرت الاقايلاپ
وعان ءماز بولىستى .

باك ەسەن جىيا باستادى ، ءبىراق ، ءون بويىندا ءال
قالماغان — دى . ول جاتقان جەرىنەن الگى قىزىل بويىكەلى
ەركەككە سۇقتانا قارادى .

— ە ، باك پا ەدى ەسمى . — الگى ادام شاراپچاننانىڭ زاتتى تاپسىرىپ الۋ جونىندەگى حاتىن وقىپ كۆيىرلەدى . — جارايىدى ، باك ، بالاپاننىم ! — ول ەندى جىلى لەبىزگە كوشىپ باكقا بۇرىلدى ، — ورتامىزدا ۇعىسپاستىق بولدى ، دەگەنمەن ، مۇنىڭ ەبارى ۇتپ كەتتى ، ەتلىمدى السالڭ بولغانى ، ەبارى دە وڭعا باسادى ، بولماسا ، تاياق جەيسىڭ ، ۇقتىڭ با ؟

ول ەسوزىن ساباقتاي ، باكتىڭ باسنان سىپادى . ونىڭ قولى تىە بەرىپ ەدى ، ەسەڭگىرەپ جاتقان باكتىڭ ۇن بويىنداى ۇجۇنى تىكەرىيىپ كەتتى ، دەگەنمەن ، وندا قارسىلىق كورسەتەتىندەي دارمەن قالماغان-دى . الگى ادام وعان سۇ اكەلىپ بەرىپ ەدى ، ول سۇعا اسىعا-ايتىعا باس قويدى ، ونان الگى ادام تارتۇ ەتكەن شىكى ەتتى قوماعايلانا اسادى . وسى جولعى اشىنىشتى ساباقتان ول مىنانى اڭغار-دى : ول شوقپار كوتەرگەن ەركەككە ەشقاشاندا ەلى جەت-پەيتىنن سەزدى ، بۇل ساباق ونىڭ جادىنا ماڭگى ۇيالا-دى .

ۋاقت وزا كەلە باسقا يىتەر دە ەبىر - بىرلەپ كەلە باستادى ، كەيىرەۋى باكقا ۇقساس ايبار شەگىپ ، ايقۇلاق-تانىپ ەدى ، تاياق جەپ جونىنە كوشتى ؛ كەيىرەۋى توق-پاق كوتەرگەن ادامعا جاعاتسى قۇيرىعىن بۇلاڭداتىپ ، ەمۇ-ساپىر كۇيگە ۇتۇستى . باك جاعاتسىعان يىتەردى المىسىنبا-

دى . ول قارسىلاشقا كۈشى جەتپەگەنى بولماسا ، شىتەي موينىسال بولماغان - دى .

كۈندەر جىلىستاپ ءوتىپ جاتتى ، ءار كۈنى بۇل ارعا قادام قويغان بەيتانىس ادامدار قىزىل بوپايكەلىمەن گۈلدە - سىپ ، قاپاستاعى يىتتەر جايلى كەڭەس قۇردى ، سونان قالتالارىنان تەڭگەلەرىن شىعارىپ ، يىتتەردى ءبىر-بىرلەپ جەتەگىنە الىپ ، تايىپ تۇردى .

بولاشاعىن ويلاغاندا باكتىڭ ونە بويىن ۇرەي بىلەدى . ول ءوزىن ەشكىم تالداماعانىنا ءدان رىزا . اقىرى ، ءبىر كۈنى شالا - پۇشىق اعلىشىنشا بىلەتنى ، قۇشىعان ارقى ءبىر ەركەك پايدا بولا كەتتى . ول باكتى كورگەن جەردەن :
— ءتاڭىرىم - اۋ ، مىناۋ ناعىز تاماشا ءيىتىڭ ءوزى

ەكەن ! قانشاعا ساتاسىڭ ؟ — دەپ ايقايلاپ جىبەردى .

— 300 دوللار ، ۇكىمەتتىڭ بەلگىلەگەن باعاسى ، مۇنى سۋتەگىن دەۋگە بولادى . — دەپ قىزىل بوپايكەلى جىتىرمەلەتە سويلەدى .

فيلون ەسىمدى الگى ەركەك ەزۋ تارتا كۈلدى . ول ءيت تالداۋدىڭ شەبەرى بولاتىن . باكتىڭ مىڭنان ، اۋەل دەسەڭ ، ون مىڭنان ءبىر شىعاتىن ايتۋلى ءيت ەكەننى كورگەن جەردەن - اق تانىعان . قازىر ءيت باعاسى اعاش باسنا شىققان تۇس ، 300 دوللار ۇيلەسىمدى باعا . ول دەرەۋ كەسىم جاساپ ، نيۇفاۋندلەندىتىڭ بۇيرا ءجۈندى ،

ءىيازى مەنەزدى ءىتى — كرەگىتى باكىپەن قوسا ساتىپ ال-
دى .

ول باك پەن كرەگىتى ناۋار اتتى كەمەگە جەتەكتەپ
اكەلدى . سىيەتل شۇعىل ارتتا قالىپ بارا جاتتى ، ءىپراق ،
باك تاپ وسى ءسات ءوزىنىڭ جانغا جايلى شۇاقتى وختۇس-
تىكىپەن اقتىق رەت قوشتاسىپ بارا جاتقاندىن سەزبەگەن -
دى . فىلون ەكەۋىن كەمەنىڭ استىڭعى بولمەسىنە الىپ
كەلدى دە ، فرانسۋا ەسىمدى ءمولدىر قارا جىگىتكە تابىس
ەتتى . باك جونىنەن العاندا ، بۇل ەكەۋى ءىپر - بىرىنە
مۇلدە ۇقسامىتىن جاڭا تۇلعالار ەدى . ول ەكى ازاماتتى
زاڭگەردىڭ وتباسىنداىلاردى جاقىن تارتىپاسا دا ، وزگەشە
قۇرمەتتەدى . ولاردى ءىپرتوعا ، جۇمسىقا شوگەل ، ءىت
ۋىرەتۋگە شەبەر ، ءىتتىڭ الداۋىنا تۇسىپەيتىن جاندار دەپ
ءىبلدى .

ناۋار ماركالى كەمەدە بۇلاردان تىس تاعى ەكى ءىت
بار ەدى . مۇنىڭ ءىپرى كەزىندە جاعراپىيالىق تەكسەرۋ
ۋىرمەسىمەن بىرگە كانادانىڭ باتىس سولتۇستىگىندەگى
جاپان تۈزگە دەيىن بارىپ قايتقان سەبىس ەسىمدى اق
توبەت ەدى . ول كورەر كوزگە ءمۇلايىم كورىنگەنمەن ،
ناعىز الاياق ، زالىمنىڭ ءوزى ەدى ، العاش تاماقتانغاندا-اق
قۇلىققا باسىپ ، باكتىڭ اسىن ۇرلاپ الا جونەلدى ، ادبەت-
تى فرانسۋا ونى يىشىكىپەن تارتىپ كەتسە دە ، ءىپراق ،

كەش قالغان ەدى ، باك بار بولغانى ونان قالغان سۈيەكتى
 عانا جالاي بەردى ، دەگەنمەن ، وسى وقيعادان كەيىن باك-
 تىڭ فرانسواغا دەگەن نىزەت - قۇرمەتى ارتا ءتۈستى .
 ەندى ءبىرى تاماق پەن ۇيىقدان باسقا ەش نارسەگە
 كوڭىلى سوقپايتىن ، سوپايىپ جالعىز ءجۇرۋدى قالايىتىن
 دەۋ ەسىمدى ماۋباس ءيت ەدى . شارلوتتە بۇعازنان وتە
 بەرگەندە ، داۋىلدى تولقىن تۇرىپ كەمە شايقالاقتاندا اس-
 پان اينالىپ ، جەر توڭكەرلىگەندەي بولدى ، باك پەن كرەگ
 قورققاننان ەس - اقىلدارىنان اداسا جازدادى . ال ، دەۋ
 بولسا ، باسنى كوتەرىپ كەۋىنە سامارقاۋ قارادى دا ەس-
 نەپ الپ ، قايتادان ۇيىقىعا كەتتى .

ناۋا اتتى كەمە كۈن - ءتۈن دەمەي سولتۇستىكتى
 بەتكە الپ جۈزە بەردى . ءار كۈنى اۋەلگىدەي ، ەش جاڭا-
 لىق جوق ، دەگەنمەن ، اۋا رايىنىڭ بارعان سايىن سۋىتىپ
 بارا جاتقاننى باك بىردەن سەزدى .

ءبىر كۈنى تاڭەرتەڭ موتوردىڭ گۇرىلى اقىرى تولاس-
 تادى دا ، كەمە ءۈستى ابىر - سابىر بولا قالدى . باك جانە
 ونىڭ سەرىكتەرى ءبىر تىڭ وزگەرىستىڭ بولغانىن سەزە
 قويدى . فرانسوا يىتتەرگە قارعباۋ تاقىتى دا ، ولاردى پالۋبا-
 عا الپ شىقتى . پالۋباعا شىققان باك اياعىنىڭ باتپاق
 سياقتى ءجۇپ - جۇمساق اق ءتۈستى نارسەگە سۇڭگىپ
 كەتكەننى بايقادى . ول ورەكپى ارتىنا قاراي سەكرىپ

ەدى ، الگى اسپاننان تولاستاماي ءتۇسىپ جاتقان اق نارسە
 ونىڭ دەنەسىنە قوندى . ونە بويىن سىلكىپ كورپ ەدى ،
 الگى اق ءتۇستى ۇنتاق نارسە ەرىك بەرمەدى . تاڭدانايىس-
 كەلەپ ، تىلىمەن جالاپ كورپ ەدى ، الگى مۇزداي سۇتق
 نارسە تاباندا ەرىپ كەتتى . اينالاداعى ءجۇرت ونىڭ اڭ -
 تاڭ بولغان بەينەسىن كورپ قارقىلداي كۈلىستى ، باك
 ئىچىسىزدانپ قالدى . بۇل ونىڭ قاردى تۇمسىندا تۇڭ-
 عىش رەت كورۋى ەدى .

ەكىنشى تاراۋ قاتىگەز سويل ، ۋىتتى ازۋ

باك وركەنيەتتى شىكەرگى وڭىردەن جاپان تۈزگە ،
شۋاقتى وڭتۈستىكتەن اق قار ، كوك مۇز قۇرسانغان سول-
تۈستىك ۋىيەككە اياق استىنان قادام تاستادى . ول ءارى
تاڭىرقادى ، ءارى قورىقتى . جانغا جايلى ، ەركىن كۈندەر
كەلمەسكە كەتتى ، بەي - بەرەكەت ، ايعاي - شۋ جايلاعان
بۇل وڭىردە ادام مەن ءيتتىڭ جانى قاشاندا اجالدىڭ قىل
ۇشىندا تۇراتىندىقتان ، ءار كەز توتەنشە سەرگەك جۇرۋگە
تۇرا كەلەتىن . ترشىلىك يەسى اتاۋلى تاعىلىققا بوي ۇر-
عان بۇل ولكەدە قاتىگەز سويل ، ۋىتتى ازۋ عانا ءومىر
ءسۇرۋدىڭ بىردەن - ءبىر قاعىداسى سانالاتىن .

ول يىتتەردىڭ قاسقىرلارشا جانتۇرشىگەرلىك جۇلسى-
قاننى ءومىرى كورمەگەن - دى . ءبىر رەتكى ۇرەيلى ساباق
ونىڭ جادىندا ماڭگى قالدى . سول كۈنى ولار تامىزىق
ءۇيىنىڭ قاسىندا تىنعىپ جاتقان ، كرەگ ۇيرەنشىكتى
ادەتتەنە سالىپ ءبىر ەسكىموس يىتتە دوستىق لەبىز بايقا-
قان ەدى ، وسىناۋ بەلۋارنان عانا كەلەتىن ەسكىموس ءيتتى